

KORÁN

al-Qur'án al-karím: definícia, vznik (spôsob zvestovania), forma, dynamika (problematika tzv. satanských veršov a pod.), štruktúra, funkcia a význam, problémy a proces kodifikácie,

pramene:

Korán, (czech trans. Ivan Hrbek), Praha, Odeon, 1972 a iné.

Korán, (slov. trans. Abdulwahab Al-Sbenaty), preklad do slov. jaz. s vysvetlivkami, 2 vols., Bratislava, EPOS, 2008. on-line ed.: <http://www.isla-sk.sk/sk>

Quran Translations: Yusuf Ali, M. M. Pickthal, M. Shakir;
on-line ed.: <http://www.qurantrans.bizland.com/>

literatúra:

ARBERRY, A.J., *The Koran Interpreted*, Oxford, Oxford University Press, 1964.

EQ = Encyclopaedia of the Qur'án, 6 vols., Leiden, E.J. Brill, 2001-2006.

ESACK, Farid, *The Qur'an: User's Guide*, Oxford, Oneworld, 2007.

GÄTJE, Helmut, *Koran und Koranexegese*, Zürich - Stuttgart, Artemis, 1971.

LEAMAN, Oliver (ed.), *The Qur'an: An Encyclopedia*, London – New York, Routledge, 2006.

McAULIFFE, Jane Dammen (ed.), *The Cambridge Companion to the Qur'an*, Cambridge – New York, Cambridge University Press, 2006.

NELSON, Kristina, *The Art of Reciting the Qur'an*, Cairo - New York, The American University in Cairo Press, 2001.

REYNOLDS, Gabriel Said (ed.), *The Qur'an in Its Historical Context*, London - New York, Routledge, 2008.

RIPPIN, Andrew (ed.), *The Blackwell Companion to the Qur'an*, Oxford, Blackwell Publishing, 2006.

SAEED, Abdullah, *Interpreting the Qur'an: Towards a Contemporary Approach*, London – New York, Routledge, 2005.

SAEED, Abdullah, *The Qur'an: An Introduction*, London – New York, Routledge, 2008.

SANDS, Kristin Zahra, *Sufi Commentaries on the Quran in Classical Islam*, London - New York, Routledge, 2006.

WADUD, Amina, *Qur'an and Woman: Rereading the Sacred text from a Woman's Perspective*, Oxford - New York, Oxford University Press, 1999.

WANSBROUGH, John E., *Quranic Studies: Sources and Methods of Scriptural Interpretation*, New York, Prometheus Books, 2004.

Čo to je Korán?

Definícia Abú Hanífu: „K. je reč Boha zjavené Muhammadovi“, podstata K. je nestvorená, večná (ide o Boží atribút) zatiaľ čo aktuálne znenie (forma, výslovnosť, písmo, atď.) sú stvorené, resp. opcionálne.

K. je hlavným „božím manuálom“ pre výklad sveta, ktorý platí od M. do konca sveta. Pred ním boli tu ďalšie (zjavené iným prorokom) no K. je podľa islámskej tradície jediná súčasná autentická a platná verzia. Ide o absolútny text, žiadne zmeny nie sú prípustné.

Označenia:

al-Qur'án (70x) – recitácia, čítanie, prednášanie → *iqrá*

al-Kitáb (255x) – kniha, písmo/ čo je napísané – *suhuf* Ibráhím

القرآن

at-Tanzíl – zoslanie, posolstvo

al-Furqán – zjavenie, správne rozlíšenie

adh-Dhikr - pripomenutie

prívlastky: *al-karím*, *al-muqaddis*

Delenie:

súra, plur. *suwar* – 114 kapitol zoradené približne podľa dĺžky,

cudzí pôvod slova: hebrejsky *šúrah*, sýrsky *súrtá*

ájá, plur. *áját* – verše, doslova znamenia, cudzí pôvod slova: hebrejsky *óth*, sýrsky *átha*

Korán = 114 súr = 6236 *áját* = 77934 slov = 323621 písmen

pre recitáciu a čítanie Korán = 7 *manázil* = 30 *džuza'* = 60 *hizb* = 240 *rub^c* a *al-hizb*

Záhlavie súry:

(poradové) číslo, názov, pôvod, počet veršov

kedy, resp. po ktorej súre bola zjavená podľa tradície

basmala – *bism Alláh ar-Rachmán ar-Rahím* (v mene Boha Milosrdného, Zľutovného)

výnimkou 9. súry, jej úlohu je uviesť a deliť jednotlivé súry,

ale nájdeme ju 2x v texte

Jazyk:

“jasný arabský jazyk” (26:192, 16:103)

Básnický jazyk založený na severnom arabskom dialekte (Hidžáz)

Štýl: rýmovaná próza

Chronológia: 3 alebo 4 obdobia:

1. mekkánske - expresivita

2. mekkánske - vykryštalizovanie

(3. mekkánske – viac próza)

medínske – štátoprávne otázky

Proces zjavovania:

K. začal byť zjavovaný Muhammadovi v mesiaci Ramadán a bol v r. 610 n.l. a postupne to pokračovalo až do M. smrti, extatické stavy pri zjavovaní, fyzická únava potom

Recepcia / redakcia:

za vlády tretieho pravoverného kalifa °Uthmána bola zvolaná komisia v Medíne pod vedením **Zajd b. Thábit** (bývalý Muhammadov tajomník), ktorá v r. **651-656** vytvorili konečnú podobu textu

“textus receptus” **QIRÁ’ MAŠHÚRA** (slávne/vznešené čítanie/recitáciu)

Údajne už za Abú Bakra vznikol nejaký prvý kompletný záznam textu, Zajd a jeho komisia pracovala tiež na základe fragmentov, čo sa zachovali na rôznych materiáloch (kosti, palmové listy a pod. a “v srdciach ľudí”, teda formou **verbálnej tradície**

„Vznešené čítanie je ale len začiatkom kodifikačného procesu, aj po jeho vzniku stále pretrvali menšie rozdielnosti a rôzne čítania (*riwája*):

Mekka, Medína, Damask, Kúfa (3x) + generačné verzie (*ráwí*)

miesto	<i>qári’</i> (recitátor/vykladač)	1. <i>ráwí</i>	2. <i>ráwí</i>
Medína	Náfi ^c (169/785)	Warš (197/812)	Qálún (220/835)
Mekka	Ibn Kathír (120/737)	al-Bazzí (240/854)	Qunbul (291/903)
Damask	Ibn °Ámir (118/736)	Hišám (245/859)	Ibn Dhakwán (241/856)
Basra	Abú °Amr (154/770)	ad-Dúrí (246/860)	as-Súsí (261/874)
Kúfa	°Ásim (127/744)	Hafs (190/805)	Šu°ba (194/809)
Kúfa	Hamza (156/772)	Halaf (229/843)	Hallád (220/835)
Kúfa	al-Kisá’í (189/804)	ad-Dúrí (246/860)	Abú ’l-Hárit (240/854)

Dnes je obecné uznané tzv. Egypské / kúfske (°Ásim) od r. 1924 kanonicky uznané al-Azharom a indické / medínske (Náfi^c) čítanie (menšinové).

Recitácia:

háfiz – ten, ktorý pozná Korán naspamäť,

qári’ – (profesionálny) recitátor

pri recitácii pred *basmalou* sa pridáva aj:

idhá min aš-šajtán ar-radžím (ochraňuj od ukameňovaného satana) a po texte koránu *ámín*.

Existujú rôzne typy recitácie a ide o samostatný umelecký žáner.

Obsah a hlavné témy:

K. nie je založený na narrácii príbehov (ako napr. Biblia), ide o rôznorodé témy, najmä eschatologické (peklo a raj), etické, štátoprávne, spoločenské, právne, vzťah Boh a ľudia, podstata Boha (*tawhíd*), proroci a ich životy a pod.

Exegéza (tafsír):

Keďže K. platí od M. do konca sveta ako božia inštrukcia pre ľudí jeho výklad je zásadný. Proces porozumenie podľa islámskej tradície stále trvá, teda stále nerozumieme všetkému o čom K. píše a moderní exegéti stále v texte objavujú témy týkajúce sa moderného sveta (od atomovej bomby po genetiku).

dôležití exegéti: at-Tabarí, az-Zamachšarí, al-Bajdáví, as-Sujútí, Ibn Kathír a d'.

Výklad K. sa pohybuje na širokej palete od doslovnej interpretácie (at-Tabarí) až po symbolický výklad (az-Zamachšarí), moderné interpretácie K. (napr. Sajjid Qutb) sa tiež značne líšia, no K. je veľmi „vdačným“ zdrojom interpretácie.

Niektoré sporné témy exegézy:

Záhadne (rozdeľujúce) písmená (*hurúf al-muqatta'a*) v prípade 29 súr (rôzne interpretácie):

' l r	pred 10., 11., 12., 14., 15. súrou
' l m	pred 2., 3., 29., 30., 31., 32. súrou
' l m r	pred 13. súrou
' l m s	pred 7. súrou
h m	pred 40., 41., 43., 44., 45., 46. súrou
h m ^c s q	pred 42. súrou
s	pred 38. súrou
t s	pred 27. súrou
t s m	pred 26., 28. súrou
t h	pred 20. súrou
q	pred 50. súrou
q h j ^c s	pred 19. súrou
n	pred 68. súrou
j s	pred 36. súrou

tzv. **Satanské verše** (*áját aš-šajtáníja*) 53:19-20

otázka Muhammadovej negramotnosti (*an-nabí al-ummí* 7:157-158)

PROROCKÁ TRADÍCIA (*sunna*)

hadíth (plur. *ahadíth*) u ší'itov **chabar** (plur. *achbár*) - tradované výroky a činy proroka Muhammada. *Hadíthy* tvoria základ „prorockej tradície“ - **sunna**

talab al-hadíth „cesty za hadíthmi“ proces vytvárania tradície

Štruktúra hadíthov:

- 1.) reťazec tradentov (*isnád*, resp. *silsila*)
- 2.) samotný text (*matn*)

Základné zbierky *hadíthov* (*kutub as-sitta*):

sahíh

al-Bucháří
Muslim

hasan

Abú Dawúd
at-Tirmídí

da'íf

an-Nasá'í
Ibn Mádža

Ší'itské zbierky. tzv štyri knihy

V zbierkach sú *hadíthy* zaradené do tematických okruhov a tiež sú krátke príručky napr. *40 jeruzalemských hadíthov* a pod.